

УДК 37.07:316.46] (045)

Воронова Світлана Віталіївна,

кандидат педагогічних наук,

завідувачка науково-методичної лабораторії управлінської діяльності та забезпечення якості освіти
кафедри педагогіки та освітнього менеджменту

КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»,

м. Одеса, Україна

<https://orcid.org/0000-0003-2753-8049>**Кравченко Наталія Олександрівна,**

директор, Великомихайлівський опорний ліцей

Великомихайлівської селищної ради Роздільнянського району Одеської області,

м. Одеса, Україна

Лойтаренко Оксана Петрівна,

заступник директора з навчально-виховної роботи,

Балтський ліцей №3 Балтської міської ради Одеської області,

м. Одеса, Україна

ПРОАКТИВНИЙ КЕРІВНИК ЯК ЛІДЕР У САМООЦІНЮВАННІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

***Анотація.** У статті проаналізовано та визначено поняття «самооцінювання», «проактивний керівник». Описано досвід роботи обласної школи для керівників закладів освіти «Проактивний керівник – якісна освіта» на базі КЗВО «Одеська академія неперервної освіти». Доведено, що лідерську роль у процесах самооцінювання закладу освіти відіграє проактивний керівник.*

***Ключові слова:** проактивність, проактивний керівник, самооцінювання, самооцінювання закладу освіти, якість освіти.*

Постановка проблеми. Сучасні умови реформування системи освіти, війна в Україні, перехід закладів освіти в формат онлайн навчання актуалізують питання оцінювання закладом освіти освітніх та управлінських процесів з метою підвищення якості надання освітніх послуг. Якість самооцінювання закладу освіти у великому ступені залежить від його керівника, який має застосовувати нові підходи в управлінні, мислити самостійно та креативно, приймати виважені рішення, формувати та впроваджувати педагогіку партнерства, спрямовувати свою діяльність на ексклюзивність закладу освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій доводить, що питанням проактивності приділяється певна увага науковців. Поняття «проактивність» вперше ввів В. Франкл. Дж. Міллер досліджував проактивне мислення і акцентував на особистій відповідальності людини. С. Кові був послідовником поглядів В. Франкла і довів, що проактивність є головною навичкою успішної людини. Психологічна галузь багата на дослідження С. Ашфорда, Т. Бетмена, А. Гранта, Г. Олпорта, які вивчали проактивність з точки зору поведінки персоналу. На питаннях проактивного копінгу наголошували К. Ауеханд, Дж. М. Бенсінг, Е. Грінглас, Д. Ріддер. Моделі поведінки «реактивний-проактивний» досліджували І. Ансофф, А. Нірупама, Ф. Дж. Рех. Г. Мутерко розглядала проактивне мислення як метод управління персоналом. К. Павелків, Ж. Стельмашук досліджували проактивність з точки зору психолого-педагогічної проблеми. Отже, поняття «проактивність» досить широко використовується в управлінні. Проте залишаються питання щодо використання даного поняття в освіті, чи можна застосовувати його відносно керівників закладів освіти, а особливо у процесах самооцінювання.

Мета статті – висвітлити та проаналізувати результати навчання керівників закладів освіти в обласній школі «Проактивний керівник – якісна освіта».

Виклад основного матеріалу. В умовах реформування української освіти процеси самооцінювання закладу загальної середньої освіти набувають своєї актуальності. Підтвердженням виступають Резолюція Генеральної Асамблеї ООН (2015), що визначила однією із глобальних цілей сталого розвитку якість освіти; Закони України «Про освіту» (2017) та «Про повну загальну середню освіту» (2020), де схарактеризовано поняття «якість освіти» і «якість освітньої діяльності» й ключові положення щодо розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО; Професійний стандарт «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» (2021), де визначено професійні компетентності керівника закладу освіти; накази МОН України «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти» (2019), в якому прописано механізм проведення інституційного аудиту ЗЗСО та «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти» (2020), де представлено механізм підготовки та проведення моніторингу

якості освіти та освітньої діяльності у закладах освіти різних типів.

Самооцінювання В. Громовий (Громовий, 2019) розглядає як безперервний процес у професійному житті педагогів, що спрямований на відстеження якості надання освітніх послуг. Державна служба якості освіти України визначає самооцінювання як «процедуру вивчення, оцінювання освітніх і управлінських процесів, що проводиться у закладі освіти з метою визначення ефективності функціонування внутрішньої системи та подальшого планування розвитку закладу» (Бобровський та ін., 2021, с. 6). Враховуючи нормативно-правові документи, дослідження науковців та взятий курс закладами освіти на розбудову внутрішньої системи забезпечення якості, самооцінювання можна визначити як процес різновекторного збору інформації про діяльність закладу освіти задля ухвалення управлінських рішень щодо його розвитку.

В процесах самооцінювання закладу освіти лідерську роль відіграє його керівник. Така роль підтверджена реформою нової української школи, автономізацією закладів освіти, прийнятим професійним стандартом «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» (2021). Для отримання якісних результатів самооцінювання керівник дбає про стратегічний розвиток закладу освіти, враховуючи запити та очікування як внутрішніх, так і зовнішніх стейкхолдерів; управляє якістю освітньої діяльності; забезпечує партнерську та мережеву взаємодію; створює позитивний психологічний клімат в закладі освіти; організовує безпечне освітнє середовище; здійснює безперервний власний розвиток. Такі процеси неможливі без сучасних знань, менеджерських здібностей та проактивності керівника закладу освіти.

Проактивність керівника закладу освіти визначаємо як якість особистості, що дозволяє їй брати на себе відповідальність за особисте життя та життя організації, ініціювати зміни, активно впливати на події й обставини та досягати поставленої мети. Проактивний керівник є ініціативним, винахідливим, впевненим в собі фахівцем, який вміє визнавати й виправляти власні помилки; завжди діє, розуміючи, що бездіяльність призводить до стагнації; свідомо визначає, ретельно перевіряє та обмірковує власні цілі.

Проактивність у керівника закладу освіти формується завдяки навчанню (особистісний розвиток, самоосвіта); орієнтованості на результат, а не на процес або пошук винних; креативності (нестандартні рішення); допомозі (пошук можливості допомогти іншим не зважаючи на завантаженість); довірі (коли відносини будуються на особистій відповідальності кожного). Проактивного керівника-лідера характеризує зацікавленість в безперервному оновленні знань і навчанні співробітників. Власну проактивність у процесах самооцінювання закладу освіти керівник формує через участь у науково-практичних конференціях, тренінгах, методичних марафонах, мережевих кластерах, майстер-класах, дискусійних просторах, круглих столах, воркшопах, управлінських студіях та майстернях, школах професійного розвитку.

Так, наприклад, з метою сприяння розвитку управлінської та методичної компетентностей керівників закладів освіти щодо розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти та формування їхніх вмінь здійснювати самооцінювання закладу освіти, КЗВО «Одеська академія неперервної освіти» було запроваджено обласну школу «Проактивний керівник – якісна освіта». Організатори вбачали основними завданнями Школи: організацію інформаційно-аналітичної та організаційно-методичної допомоги керівникам закладів освіти Одеської області щодо організації та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти; здійснення просвітницької, роз'яснювальної роботи щодо проходження інституційного аудиту ЗЗСО та надання методичної допомоги й рекомендацій керівникам та педагогічним працівникам щодо успішного проходження цієї процедури; формування академічної доброчесності у керівників закладів освіти для ефективного управління якістю освіти в закладах загальної середньої освіти; удосконалення фахової (управлінської) компетентності керівників ЗЗСО; організацію професійної взаємодії та співпраці керівників ЗЗСО з різних районів та територіальних громад області, обмін досвідом роботи; створення безпечних умов праці та навчання для учасників освітнього процесу відповідно до чинних законодавчих та нормативних актів.

Засідання Школи були побудовані таким чином, що враховували всі напрями внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти закладу: освітнє середовище (шляхи створення інноваційного освітнього простору); система оцінювання освітньої діяльності здобувачів освіти (вимірювання навчальних досягнень здобувачів освіти, прозорість освітнього процесу); система оцінювання педагогічної діяльності (якість педагогічної роботи, професійний розвиток педагогів, партнерство між педагогами, батьками та здобувачами освіти); система управлінської діяльності (управлінські рішення і вдосконалення освітньої діяльності, ефективність внутрішньої системи забезпечення якості освіти, дотримання академічної доброчесності).

Очікуваними результатами навчання керівників закладів освіти було визначено такі: знання і розуміння нормативно-правових та науково-організаційних засад державної політики щодо

забезпечення якості освіти та освітньої діяльності закладів освіти, змістових характеристик системи забезпечення якості освіти та її складових, основних напрямків та процедур комплексного самооцінювання закладу освіти, вимог щодо забезпечення відкритості та прозорості закладу освіти; розвинені вміння розбудовувати та розвивати внутрішню систему забезпечення якості освіти з урахуванням особливостей закладу освіти, здійснювати процедуру проведення самооцінювання роботи закладу освіти відповідно до вимог/правил організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти, визначати проблемні питання під час самооцінювання та знаходити шляхи їх вирішення, здійснювати самоосвітню діяльність в умовах самооцінювання освітніх та управлінських процесів закладу загальної середньої освіти.

Слід зазначити, що в умовах війни для керівника закладу освіти та педагогів актуалізувалися питання професійного вигорання, підтримки учасників освітнього процесу. Враховуючи окреслену проблематику, на четвертому засіданні Школи учасники вивчали досвід ізраїльсько-українського проекту «Основи самодопомоги та надання первинної кризової допомоги ближньому». Керівникам для обговорення було запропоновано тему «Профілактика вигорання та навички підтримки учасників освітнього процесу» в рамках якої розглядалися питання стресора та вивчалася реакція людини на стрес, відбулося знайомство з поняттями «криза» та «травма». Після перегляду мультфільму про стрес, учасники аналізували реакції власного тіла під час впливу стресової або кризової травматичної ситуації. Керівники закладів освіти ознайомилися із симптомами, які можуть виникати після травматичних подій та отримали рекомендації як ці симптоми можна виявити та мінімізувати. При цьому було наголошено, що при роботі з учасниками освітнього процесу, які отримали травму, директор школи, педагог можуть набути синдрому вигорання. Учасникам школи було презентовано рекомендації щодо уповільнення процесів вигорання та запропоновано для використання у практичній діяльності ресурсну модель BASIC Ph. Під час рефлексії учасники обласної школи «Проактивний керівник – якісна освіта» наголошували на актуальності, практичності, реалістичності теми та запропонованих методик та виявили бажання продовжити вивчення досвіду ізраїльських колег.

Проведений фідбек з учасниками надав можливість отримати зворотний зв'язок щодо їхньої участі та результатів роботи обласної Школи «Проактивний керівник – якісна освіта». Під час фідбеку Оксана Лойтаренко, заступник директора з навчально-виховної роботи Балтського ліцею №3 Балтської міської ради Одеської області зазначила наступне: «Необхідність розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в школі і, що не менш важливо, побудови дієвої системи самооцінювання як надійного інструменту розвитку закладу, стала не тільки інтелектуальним, але й моральним викликом для багатьох команд шкільних управлінців. З чого розпочати? Кого долучити? Як правильно оцінити результат? Ці та багато інших питань постали перед нами, коли ми почали розбудовувати власну модель внутрішньої системи забезпечення та оцінки якості освіти. Саме тоді на допомогу прийшла Школа «Проактивний керівник – якісна освіта», створена на платформі КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» для підтримки керівників закладів загальної середньої освіти в розбудові внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Перше засідання Школи відбулось у лютому 2022 року ще до початку повномасштабної агресії Росії в Україні. І хоча війна внесла свої корективи у звичний розклад освітнього життя, вона все ж не змогла змінити бажання освітян зробити школу кращою, а освітній процес ще більш якісним. Тому не дивно, що наступні засідання Школи, які відбулись вже під час воєнного стану, зібрали не менше проактивних керівників, бажаючих вдосконалити свій заклад задля забезпечення кращого майбутнього всієї країни.

Хочеться насправді подякувати команді фахівців КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» за велику копітку роботу, практичні поради та дієві інструменти для використання в управлінській діяльності, плануванні покрокової стратегії розбудови власної системи забезпечення якості освіти в школі, проведенні самооцінювання за різними напрямками освітньої діяльності, створенні безпечного середовища та сприятливого психологічного клімату під час взаємодії всіх учасників освітнього процесу тощо. Надзвичайно корисним в умовах реалій війни виявився обмін досвідом з колегами щодо створення системи дистанційного навчання та організації дієвого контролю щодо забезпечення його якості. Також результативною для подальшої підготовки до нового навчального року і створення безпечних умов навчання виявилась практична робота із самоаналізу напряму «Освітнє середовище закладу освіти», яка своєю чергою допомогла вчасно виявити і оцінити наявні ризики організації освітнього процесу в умовах повітряних тривог. Це дало змогу не лише належним чином підготувати відповідні захисні укриття і створити безпечні умови для навчання учнів у змішаному форматі, а й розробити і ввести в дію власний Порядок організації освітнього процесу в школі в умовах військового стану.

Окремо також хочеться відзначити активні форми роботи під час онлайн-засідання з практичними кейсами щодо формування та дотримання академічної доброчесності в школі, а також надані рекомендації щодо покрокових механізмів розробки та функціонування шкільного

Положення про академічну доброчесність. Адже внутрішня система забезпечення якості освіти буде ефективно працювати лише за умови дотримання високих стандартів доброчесності, взаємної довіри та відповідальності всіх учасників освітнього процесу.

І, звичайно ж, одне із проблемних, і тому надзвичайно актуальних питань для багатьох освітян – створення і застосування системи критеріїв та технологій оцінювання досягнень здобувачів освіти. Обговорення на третьому засіданні Школи діючих систем оцінювання, обмін досвідом щодо вибору оптимальної системи або створення власної, визначення впливу відкритості, прозорості та зрозумілості системи оцінювання на якість освіти стало надзвичайно корисним для подальшого розвитку і вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти в школі. А практичний кейс спостереження відео фрагменту уроку із застосуванням процедур оцінювання надав новий дієвий механізм для проведення самооцінювання та організації управлінського контролю в закладі. Загалом, слід відзначити, що всі засідання Школи «Проактивний керівник – якісна освіта» організовані і проведені на високому фаховому рівні із забезпеченням максимальної практичної підтримки кожному представнику управлінської освітньої команди, що бажає побудувати ефективну модель якісної освіти усвоєму закладі».

Наталія Кравченко, директор Великомихайлівського опорного ліцею Великомихайлівської селищної ради Роздільнянського району Одеської області акцентувала на наступному: «Як у керівника опорного закладу у мене було дуже багато питань, на які хотіла б отримати відповіді. І з кожним днем їх кількість не зменшується. Тому з радістю взяла участь в засіданнях обласної Школи для керівників закладів загальної середньої освіти «Проактивний керівник – якісна освіта». Цікаво було почути про напрацювання керівників закладів освіти Одеської області, у кожного свої погляди та шляхи розв'язання однієї і тієї ж проблеми. Спікери зустрічей приклали максимум зусиль для того, щоб кожне засідання Школи пройшло цікаво та змістовно і кожен з учасників знайшов для себе необхідний поштовх, щоб знайти ту комбінацію знайомих елементів, яка б дала нову ідею для розвитку закладу освіти. Питання, які обговорювались, дали можливість зрозуміти, що створена в закладі внутрішня система забезпечення якості освіти допоможе поліпшити якість надання освітніх послуг; надасть можливість використовувати нові підходи до здійснення керівником закладу освіти управлінської діяльності та прийняття виважених рішень; сформувати єдину команду батьків, здобувачів освіти, педагогів, засновників та громадськості щодо досягнення єдиної мети – покращення якості освіти та якості надання освітніх послуг.

Дуже змістовними були практикуми, цікаві домашні завдання. Я брала участь у роботі Школи разом із заступниками. Ми працювали над формою спостереження за освітнім середовищем. Цікаво було порівняти результати заповнення форми спостереження трьома представниками адміністрації закладу освіти і зробити певні висновки.

Керівники закладів освіти – це завжди «двигуни», цікаві та креативні, творчі особистості. Щоб розв'язати проблему творчо, потрібно відкрити новий шлях, знайти нові зв'язки і нові нетрадиційні рішення. Для цього необхідні спілкування, тісна співпраця, дискусії. Чим більшу кількість даних стосовно ситуації чи проблеми керівники мають у своєму розпорядженні, тим швидше можна натрапити на нове досконале рішення.

Отже, обласна школа «Проактивний керівник – якісна освіта» є актуальною і необхідною, спілкування учасників було продуктивним і допомогло знайти стратегічне розв'язування питань, пов'язаних з підвищенням якості надання освітніх послуг та розвитком закладу освіти».

Висновки та перспективи подальших досліджень. Сучасні погляди на якість освіти вимагають здійснення процедури самооцінювання закладу освіти, оскільки воно дозволяє з'ясувати фактичний стан процесів та напрямків діяльності, визначити рівень розвитку чинної системи управління закладом освіти, забезпечити об'єктивну оцінку діяльності та довіри споживачів освітніх послуг, провести аналіз результативності та ефективності запроваджених коригуючих заходів, приймати обґрунтовані рішення щодо удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Проактивний керівник виступає лідером у процедурах самооцінювання, що забезпечує закладу освіти особисту відповідальність кожного учасника освітнього процесу за власне життя та розвиток, ефективний метод управління персоналом, швидке реагування на зміни.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в добірці методик з самооцінювання керівником власної діяльності з урахуванням компетентностей, що визначені Професійним стандартом «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бобровський, М. В., Горбачов, С. І., Заплотинська, О. О., & Ліннік, О. О. (2021). *Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти* (2-ге вид.). Державна служба якості освіти.

2. Громовий, В. В. (2019). *Самооцінювання якості роботи закладу загальної середньої освіти : рекомендації*. Дніпро: Середняк Т. К.
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» № 464-IX (2020). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
4. Закон України «Про освіту» (2017) № 2145-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» № 568-21 (2021). <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profesijnij-standart-kerivnika-direktora-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
6. Наказ МОН України «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти» № 54 (2020). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0154-20#Text>
7. Наказ МОН України «Про порядок проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти» № 17 (2019). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-19#Text>

REFERENCES

1. Bobrovskiy, M. V., Horbachov, S. I., Zaplotynska, O. O., Linnik, O. O. (2021). Rekomendatsii do pobudovy vnutrishnoi systemy zabezpechennia yakosti osvity u zakladi zahalnoi serednoi osvity (2-he vyd.). Derzhavna sluzhba yakosti osvity.
2. Hromovyi, V. V. (2019). Samoosiniuvannia yakosti roboty zakladu zahalnoi serednoi osvity : rekomendatsii. Dnipro: Seredniak T. K.
3. Zakon Ukrainy «Pro povnu zahalnu seredniu osvitu» № 464-IX (2020). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
4. Zakon Ukrainy «Pro osvitu» (2017) № 2145-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Nakaz Ministerstva ekonomiky Ukrainy «Pro zatverdzhennia profesiinoho standartu «Kerivnyk (dyrektor) zakladu zahalnoi serednoi osvity» № 568-21 (2021). <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profesijnij-standart-kerivnika-direktora-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
6. Nakaz MON Ukrainy «Pro zatverdzhennia Poriadku provedennia monitorynhu yakosti osvity» № 54 (2020). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0154-20#Text>
7. Nakaz MON Ukrainy «Pro poriadok provedennia instytutsiinoho audytu zakladiv zahalnoi serednoi osvity» № 17 (2019). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-19#Text>

Voronova Svitlana,

Candidate of Pedagogical Sciences,
head of the Scientific and Methodological Laboratory of Management and Provision of Education Quality
of the Department of Pedagogy and Educational Management
of Odessa Regional Academy of In-Service Education,
Odessa, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0003-2753-8049>

Natalia Kravchenko,

The Principal of Velykomykhailivsky Consolidated Lyceum
of the Velykomykhailivsky Village Council of Rozdilna district, Odessa region,
Odessa, Ukraine

Oksana Loitarenko,

The vice-principal on educational work
of Balta Lyceum #3 of Balta City Council of Odessa region,
Odessa, Ukraine

PROACTIVE MANAGER AS A LEADER IN THE SELF-ASSESSMENT OF AN EDUCATIONAL INSTITUTION

The article is devoted to the coverage and analysis of the results of training of educational institution heads in the regional school «Proactive leader – quality education». Self-assessment is defined as a process of multi-vector collection of information about the activities of an educational institution in order to make management decisions regarding its development. It is emphasized that in the processes of self-evaluation of the educational institution, the leadership role is played by its head, since such processes are impossible without modern knowledge, managerial abilities and proactivity of the head. The proactivity of the head of an educational institution is defined as a personality feature that allows him to take responsibility for his personal life and the life of the organization, initiate changes, actively influence events and circumstances, and achieve the set goals. It has been proven that the manager forms his own proactivity in the self-evaluation processes of the educational institution through participation in scientific and practical conferences, trainings, methodical marathons, network clusters, master classes, discussion spaces, round tables, management studios and workshops, professional development schools.

The main objectives of the regional school «Proactive leader – quality education» are: the organization of information-analytical and organizational-methodical assistance to the heads of educational institutions of the Odessa region regarding the organization and functioning of the internal system of ensuring the quality

of education; formation of academic integrity of the heads of educational institutions for effective management of the quality of education in general secondary education institutions (GSEI); improvement of professional (managerial) competence of the heads of GSEI; the organization of professional interaction and cooperation of the heads of GSEI from various districts and territorial communities of the region; creation of safe working and learning conditions for participants in the educational process in accordance with current legislative and regulatory acts. Based on the results of participation in the regional school «Proactive leader – quality education», the heads of educational institutions gained knowledge and understanding of the regulatory, legal, scientific and organizational principles of the state policy on ensuring the quality of education and educational activities of educational institutions, as well as the content characteristics of the system of ensuring the quality of education and its components, the main directions and procedures of the comprehensive self-assessment of the educational institution, requirements for ensuring the openness and transparency of the educational institution. They improved skills: to develop the internal system of ensuring the quality of education taking into account the characteristics of the educational institution; to carry out the procedure of self-evaluation of the work of the educational institution in accordance with the requirements/rules of the organization of educational and management processes of the educational institution and the internal system of ensuring the quality of education; to identify problematic issues during self-evaluation and to find ways to solve them solution; to carry out self-educational activities in the conditions of self-assessment of educational and management processes of the institution of general secondary education.

It has also been proven that a proactive school manager acts as a leader in self-assessment procedures, which provides the educational institution with the personal responsibility of each participant in the educational process for their own life and development, an effective personnel management method and a quick response to changes.

Key words: proactivity, proactive leader, self-assessment, self-assessment of an educational institution, quality of education.

Дата надходження до редакції: 02 грудня 2022 р.

© Воронова С. В., Кравченко Н. О., Лойтаренко О. П., 2023

УДК 373.3.091

Гарачук Тетяна Володимирівна,

кандидат педагогічних наук, в. о. доцента
кафедри дошкільної і початкової освіти

КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»,
м. Одеса, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-2019-8515>

ТЕМАТИЧНІ ДІАГНОСТУВАЛЬНІ РОБОТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ: СУТНІСТЬ ТА СПЕЦИФІКА УКЛАДАННЯ

Анотація. У статті на основі аналізу психолого-педагогічних, наукових, фахових та методичних літературних джерел розглянуто сутність та особливості проведення тематичних діагностувальних робіт в освітньому просторі Нової української школи. Досліджено думки науковців щодо сутності даного поняття, проаналізовано роль та завдання тематичних діагностувальних робіт, форми та типи завдань відносно окремих освітніх галузей, встановлено рекомендовану періодичність та кількість таких робіт тощо. Висвітлено специфіку проведення та оцінювання тематичних діагностувальних робіт, показано роль оцінювальних суджень та зворотного зв'язку при оцінюванні результатів навчання школярів.

Ключові слова: нова українська школа, формувальне оцінювання, результати навчання учнів, тематична діагностувальна робота, критерії оцінювання, оцінювальне судження.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Упровадження концепції Нової української школи в освітню систему України обумовлює зміну мети і змісту освіти, побудованого на засадах компетентнісного, інтегрованого, діяльнісного та тематичного підходів. Метою початкової освіти, за Державним стандартом початкової освіти, «є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості» (Державний стандарт початкової освіти, (2018)). Важливим елементом освітнього процесу НУШ є система оцінювання результатів навчання учнів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальні аспекти процесу оцінювання для навчання